

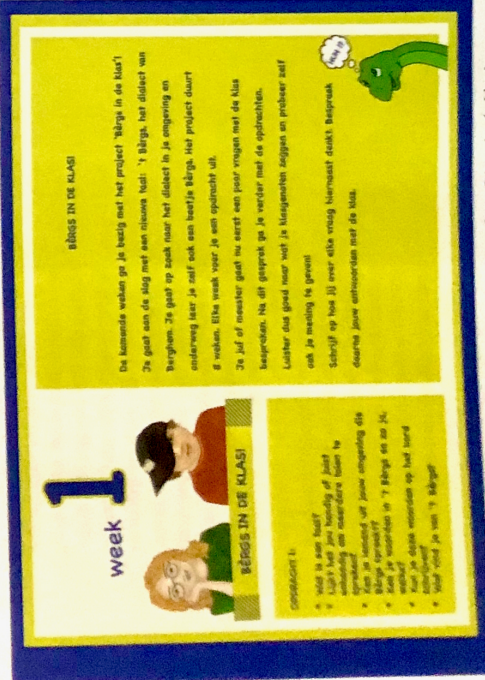
Bèrgs in de klas!

Als meester Gielen zestig jaar geleden had gehoord van dit initiatief, dan had hij Dick en Riny Boeijen beiden een draai om de oren gegeven. Want waar de hoofdonderwijzer van de St. Aloysiuschool in Berghem toentertijd had besloten het dialect van de lagere school te verbannen, hebben beide mannen nu een lespakket ontwikkeld om dit cultuurgood op de basisscholen in Berghem juist onder de aandacht te brengen: *Bèrgs in de klas!*

't Bèrgs Léésplénkske

't Bèrgs léésplénkske

Opdrachtk kaart week 1 - Bèrgs in de klas!

van bepaalde dialectwoorden en het gebruik van lidwoorden, voornaamwoorden en telwoorden in 't Bèrgs.

Het pakket bestaat uit achtergrondinformatie en beeldmateriaal voor de leerkracht en acht opdrachtkarten voor de leerlingen. Elke week gaan de leerlingen met een opdrachtkaart aan de slag. De cursus wordt afgesloten met een quiz, waaruit zal blijken welke groep 8 zich *Kampioen Bèrgs* mag noemen.

Verbinding

Voor de afgelopen zomervakantie legden Dick en Riny het lespakket voor aan de leerkrachten van de groepen 8 van basisschool *De Fonkeling* in Berghem. Het idee werd meteen enthousiast ontvangen. Al was er toch ook een licht spoor van twijfel: de leerkrachten moesten 'bekennen' zelf niet tot nauwelijks 't Bèrgs machtig te zijn. Bij de ontwikkelde lesmethode vormt dat echter geen enkel probleem, gaven de Boeijens aan. Onmiddellijk begonnen de raderen bij de leerkrachten volop te draaien: 'We kunnen dit prachtig combineren met het bezoek van onze school aan het Bèrgse bejaardenhuis,' en 'Hartstikke leuk dat onze leerlingen via dit lespakket in gesprek gaan met hun buren, ooms en tantes'. En zo zorgt 't *aawwetsje Bèrgs* voor een nieuwe verbinding in het van oudsher hechte dorp, dat de afgelopen jaren in zeer rap tempo fors is uitgebreid met veel *buitenbergse* mensen.

Taalregels

In september is de aftap. Dan kunnen de leerlingen en leerkrachten van de drie groepen 8 kennismaken met het lespakket en met de makers. Daarna gaan ze aan de slag. In december wordt het project afgerond met de quiz. Als blijvende herinnering wordt de speelplaats van *De Fonkeling* verrijkt met een aantal *taalregels* met opschriften in 't Bèrgs, zoals *núe néisse* (niet plagen).

Dick en Riny Boeijen hopen met dit experiment het Bèrgse dialect in de schijnwerpers te zetten, en overwegen met dit lespakket ook de andere basisschool in Berghem over de streep te trekken. Dick: 'Het zou prachtig zijn als vanaf nu ieder Bèrgs kind, voordat hij of zij naar de middelbare school gaat, via Bèrgs in de klas! kennismakert met ons prachtige dialect.'

Illustraties: Mathilde Artwork

Kampioen Bèrgs

'Het lespakket Bèrgs in de klas! gaat over de dynamiek van taal,' vertelt Riny. 'Het schetst op eenvoudige wijze de geschiedenis en ontwikkeling van het Nederlands en de belangrijke rol van de dialecten daarin. Het Brabantse dialect – en in dit geval 't Bèrgs – is voor veel opa's, oma's, kennissen en buren van de leerlingen een moedertaal. Een taal die door hen nog dagelijks wordt gesproken, ook met hun kleinkinderen. Daarnaast gebruiken veel Brabantse jongeren moderne varianten van die moedertaal in hun straattaal.'

In het multimediale lespakket gaan de leerlingen onder meer bij familie en kennissen onderzoek doen naar 't Bèrgs. Aan de hand van een videoclip, korte filmpjes en een leesplankje leren ze 't Bèrgs te vertalen, eenvoudige Bèrgse woorden te spreken en te schrijven. Meer specifiek zal worden ingegaan op de herkomst